

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:

Égész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

DR. TÜRRE ALADÁR
ügyvéd.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Választók vizsgálja.

Az új választási törvény a cenzusra való tekintet nélkül választójogot biztosít azoknak a nagykorú állampolgároknak, akik az elemi iskola hatodik osztályát elvégezték és bizonyos előnyöket biztosít azoknak is, akik az elemi iskola negyedik osztályáról szóló bizonyítvánnyal rendelkeznek. Azoknak a választásra, illetve szavazásra jogosultaknak, akik nincsenek ezen bizonyítvány birtokában, új bizonyítványt kell kérniük. Ha pedig ilyen bizonyítványt nem kaphatnak, mert az iskolai naplók és más könyvek esetleg elvesztek, akkor az illetők a törvény értelmében külön vizsgálat letételével igazolhatják, hogy az elemi iskola negyedik, illetve hatodik osztályát elvégezték. A vizsgák letételének és a bizonyítványok kiadásának módját a törvény értelmében a közoktatásügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg most rendelettel szabályozta, mely rendeletnek főbb intézkedéseit az alábbiakban ismertetjük.

Az országgyűlési képviselőválasztói jog igazolásának céljára az elemi népiskola negyedik és hatodik

osztályának sikeres elvégzéséről szóló bizonyítványt utólagosan kiállítani csak olyan előmeneteli naplószerű rendszeres és egykorú iskolai feljegyzések alapján szabad, melyekből az érdekelt személyazonossága és az is megállapítható, hogy az illető az elemi népiskola IV. és VI. osztályában tanított tárgyakból legalább kielégítő osztályzatot nyert, vagy hogy az osztályt általában sikeresen elvégezte. Az elemi iskola fentartója köteles az említett előmeneteli naplókat bezárólag az 1900/1. tanévtől visszamenőleg a polgármester által kijelölt tisztviselőnek, községekben a községi előjárásnak bemutatni. A tisztviselő vagy az előjáróság ezeket a feljegyzéseket a község pecsétjével lepecsételi és a tanfelügyelővel megállapítja, hogy vannak-e olyan adatok, melyekből az utólagos bizonyítványt ki lehet állítani.

Olyan szavazásra jogosult, aki választójogának igazolása céljából ilyen utólagos bizonyítványt akar, másodlat kiállítása végett forduljon ahhoz az iskolához, melyet annak idején látogatott, vagy, ha már megszűnt, annak a városnak polgármesteréhez, illetve községnek az előjáróságához, amelyben az iskola volt. A másodlatot az

előmeneteli napló alapján az iskola, illetve a polgármester vagy a községi előjáróság nevében a bíró vagy a jegyző állítja ki. Az iskolai feljegyzések elkallódása vagy hiányossága esetén az iskola, illetőleg a polgármester, vagy a községi előjáróság értesíti a bizonyítványt kérőt, hogy másodlatot nem adhat ki, de egyben figyelmezteti, hogy irni-olvasni tudását a választótörvény értelmében az összeíró küldöttség, vagy az állandó bizottság előtt igazolhatja.

Az irni-olvasni tudás igazolására a járási székhelyeken, a rendezett tanácsú városokban, a törvényhatósági joggal felruházott városokban az elsőfoku közigazgatási hatóság kebelében állandó bizottságot kell szervezni. Az állandó bizottság elnöke a járásban a főszolgabíró, a rendezett tanácsú és a törvényhatósági joggal felruházott városban a polgármester. Ha a vizsgálatra jelentkezők száma nagy, akkor több albizottságot kell alakítani a közigazgatási bizottság által kijelölt elnök vezetése alatt. A bizottsági tagok egyik felerészének tényleges vagy nyugdíjas közigazgatási tisztviselőnek, másik felerészének tényleges vagy nyugdíjas tanerőnek

RÁCZITS és CZVRKUSITS fűszer- és csemege-nagykereskedők ZOMBOR, Szentgyörgy-tér 6.

Husvéti szükséglete beálltával ajánlunk legfinomabb minőségben:

Mazsolát
Mandolát
Mogyorót
Mákot
Diót

Rizseket
Legfinomabb étolajokat

Legfinomabb Columbia pörköltkávét
Nyerskávét
Csokoládét, Candirozott gyümölcsöt
Cacaót, Tortalapokat
Franczia és magyar likőröket

„ „ „ cognacot
„ „ „ pezsgőt.

Husvéti prágai sonkát

Összes halkonzervek és sajtok. Friss gyümölcs, vérnarancs, füge, gardinetta. Legszebb alkalmi ajándékok. Husvéti tojások. Bonbonierok.

100-27

Japán kasszák.

Vasúti és postai szétküldések naponta!

Telefon szám 29.

kell lennie. Az állandó bizottság három tagu albizottságai a folyó évnek május havában, később pedig minden év február havában tartják a vizsgálatokat, melyeknek idejét és helyét ki kell hirdetni. A vizsgálat ingyenes. Vizsgára bocsátható minden magyar állampolgár, aki a huszonnegyedik életévét betöltötte. A vizsgálatra bocsátás kérdésében az elsőfoku közigazgatási hatóság határoz, felelősnek helye nincs. A vizsgálat rendszerint nyilvános. Az írni és olvasni tudás igazolása a vizsgát kivevő albizottság elnöke vagy valamelyik tagja által megjelölt nyomtatott szöveg legalább öt sorának az albizottság előtt való elolvasásából és a nevezettek által tollbamondott két sor szövegnek az albizottság előtt való leírásából áll.

Az írni-olvasni tudás az albizottság előtt a magyaron kívül más olyan nyelven is igazolható, melyet az illető helyen tömegesen használnak. Más élő nyelven a fél írni és olvasni tudását csak az esetben igazolhatja az albizottság előtt, ha az albizottságnak legalább két tagja az illető nyelvet érti. Máskülönb a féllel közölni kell, hogy írni és olvasni tudását az összeírás alkalmával az illető nyelvre jogosított valamelyik hites bírósági tolmács bizonyítványával igazolhatja. Az igazolás sikeréről először a tanerő nyilatkozik, utána a közigazgatási tisztviselő. Nézeteltérés esetén az elnök dönt. A határozatot lehetőleg nyomban, de azon a napon feltétlenül ki kell hirdetni. A határozat ellen felelővitelnek helye nincs, de sikertelen vizsgálat esetén az írni-olvasni tudás igazolására még ugyanazon évben az összeíró küldöttség előtt, a következő években pedig akár az állandó bizottság, akár az összeíró küldöttség előtt lehet jelentkezni. A fél a sikeres igazolásról bizonyítványt kap.

Rözigazgatási bizottsági ülés.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 6-án tartotta rendes havi ülését Scultéty Ferenc alispán elnöklete alatt. Az ülésen jelen voltak báró Vojnits István v. b. t. t., id. Szemző István, dr. Récsy Ede, dr. Vojnovits Vladán, dr. Lelbach László bizottsági tagok, dr. Szabovljevits Dusan vm. főjegyző, dr. Deák Béla vm. tiszti főügyész, dr. Frank Mihály vm. árv. elnök, dr. Spitzer István vm. tiszti főorvos, Fodor Mihály kir. tanácsos pénzügyigazgató, Sztankovits György műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal főnöke,

Gramling Kornél kir. vezető ügyész, dr. Hajnal József állategészségügyi felügyelő, Balku Gyula gazdasági felügyelő és Schick Ernő a bizottság jegyzője.

Az egyes szakelőadók jelentéseit az alábbiakban adjuk:

Egészségügy.

Dr. Spitzer István vármegyei tiszti főorvos a vármegye március havi közegészségügyi állapotát a következőkben ismerteti: Március hó egészségi viszonyai a vörhenytől eltekintve, elég kedvezően alakultak. A vörheny 22 községet fertőzött, ezek közül nagyobb számban Obecsén 12, Nemesmilitics 9, Zenta 11 és Bácsón 29 esetben lépett fel. Különösen Bács községében öltött nagy mérvet e betegség. Január elsejétől kezdve 113 eset fordult elő, melyekből 33 halállal végződött. A járvány kissé enyhült, de még mindig igen súlyos újabb megbetegedések fordulnak elő. A községet tegnap meglátogattam s még három beteget találtam, kötelességemnek tartom elismerésemet a bizottság színe előtt nyilvánítani Hofbauer járási orvos, Hannig községi orvos és Tripolszky jegyző működése felett, akik mindent megtettek, amit törvény és rendelet előír, de megtörik működésük a helyi rendőrség tehetetlenségén, amely nem mer senkit sem feljelenteni és azon ténnyen, hogy a még fertőző, de fizikailag egészséges gyermekek a többiek közé vegyülve az egészségeseket fertőzik. Összesen a megyében 100 beteg volt, ezek közül meghalt 11, gyógyult 34, ápolás alatt van 55.

A hasi hagymáz 8 községben 14 megbetegedést okozott, ezek közül gyógyult 6, meghalt 1, maradt 7.

Több eset csak Magyarokán fordult elő.

Kanyaró 12 községben 254 esetben fordult elő, ezek közül gyógyult 162, meghalt 5, ápolás alatt maradt 87.

Erősen fertőzve csak Militics és Temerin volt.

A ronesoló toroklob 17 községben 48 esetben fordult elő, ezek közül 32 gyógyult, 2 meghalt, 14 ápolás alatt maradt.

A mult hóban megvizsgáltam a szilberek és szentfilipi gyógyszertárat, az előbbi teljesen rendben, az utóbbinál kisebb hiányokat találtam, amelyeknek 14 napon belül való pótlását elrendeltem.

Hercegszántón megnyitott az új gyógyszerár.

Más mozzanat nem fordult elő.

Tanügy.

Faragó János kir. tanfelügyelő február havi jelentését a következőkben adja elő:

A nagyméltóságú vall. és közokt. miniszter a nem állami tanítók fizetésének az új törvények értelmében való rendezése céljából az elmúlt hónapban 4351 kor. az óvónőknek 5923 kor. és a zentai közs. jellegű iparos és kereskedő tanonciskola részére 500 kor. államsegélyt engedélyezett.

Jelentem továbbá, hogy az elmúlt hónapban Hódson helyszíni tárgyalást folytattam egy áll. jellegű polg. fiúiskola felállítása iránt. Résztvettem a Bezdán községben megtartott alfabetá tanfolyam záróvizsgáján.

Végül jelentem, hogy az elmúlt hónapban hivatalosan meg lettek látogatva az obecsei áll. a kulai és zentai közs. az adai és zentai magán jellegű polg. iskolák, a pacséri, kátyi, ókéri, kiskéri, és kölpényi állami, a martonosi, boldogasszonyfalvai, kátyi, nádajai községi, a cservenkai, kulai, tiszakálmánfalvai, tinójárasi, pacséri, moholi, martonosi, kunbajai, ókéri, ó- és újfutaki rkath. a cservenkai, urszentiváni, ókéri, tiszakálmánfalvai, kiskéri, kölpényi és kulai ág. ev. a cservenkai, urszentiváni, pirosi és tiszakálmánfalvai ref. a kulai, pacséri, moholi, martonosi, boldogasszonyfalvai, kátyi, urszentiváni, ókéri, turjai, pirosi, kölpényi és ófutaki gkel. a cservenkai és moholi izr. a cservenkai társulati jellegű népiskolák, továbbá a cservenkai közs. társulati és magán, a kulai

községi, tiszakálmánfalvai áll. pacséri közs. moholi rkath. moholi gkel. és községi és a martonosi közs. a pirosi áll. nádajai közs. ófutaki rkath. kátyi közs. urszentiváni közs. ókéri községi, turjai közs. és kölpényi áll. jellegű kisdodovák összesen 202 tante remben. A szóban lévő népoktatási tanintézeteknél észlelt kisebb hiányok iránti intézkedések hivatalom részéről megtörténtek.

Közdadók.

Fodor Mihály kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelenti, hogy a vármegye területén a közdadók állása a következő:

I. Egyenes adóban: Az 1914. évi március hóban befizettetett 154888 K. 66 f. Az 1913. évi március hóban 138257 K. 33 f. Az elmúlt hóban több 16631 K. 33 f. Az 1914. évi január hó 1-től március hó végéig befizettetett 2060669 K. 41 f. A mult év hason időszakában 2045751 K. 10 f. Ez évben több 14918 K. 31 f.

II. Hadmentességi díjban: Az 1914. évi március hóban befizettetett 5984 K. 75 f. Az 1913. évi március hóban 3594 K. 26 f. Az elmúlt hóban több 2390 K. 49 f. Az 1914. évi január hó 1-től március hó végéig befizettetett 21692 K. 59 f. A mult év hason időszakában 16381 K. 52 f. Ez évben több 5311 K. 07 f.

III. Bélyeg- és jogilletékben: Az 1914. évi március hóban befizettetett 363082 K. 44 f. Az 1913. évi március hóban 225408 K. 77 f. Az elmúlt hóban több 137673 K. 67 f. Az 1914. évi január hó 1-től március hó végéig befizettetett 910132 K. 49 f. A mult év hason időszakában 955779 K. 21 f. Ez évben kevesebb 45746 K. 72 f.

IV. Fogyasztási és italadóban: Az 1914. évi március hóban befizettetett 120617 K. 97 f. Az 1913. évi március hóban 109125 K. 32 f. Az elmúlt hóban több 10492 K. 65 f. Az 1914. évi január hó 1-től március hó végéig befizettetett 357801 K. 54 f. A mult év hason időszakában 334686 K. 87 f. Ez évben több 23114 K. 67 f.

V. Tanítói nyugdíjban: Az 1914. évi március hóban befizettetett 25542 K. 30 f. Az 1913. évi március hóban 14043 K. 09 f. Az elmúlt hóban több 11499 K. 21 f. Az 1914. évi január hó 1-től március hó végéig befizettetett 84022 K. 64 f. A mult év hason időszakában 55289 K. 80 f. Ez évben több 28732 K. 84 f.

VI. Országos betegápolási pótdadóban: Az 1914. évi március hóban befizettetett 5156 K. 93 f. Az 1913. évi március hóban 4744 K. 15 f. Az elmúlt hóban több 412 K. 78 f. Az 1914. évi január hó 1-től március hó végéig befizettetett 90969 K. 64 f. A mult év hason időszakában 96438 K. 68 f. Ez évben kevesebb 5469 K. 04 f.

Államépítészeti.

Sztankovits György műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal főnöke az általa képviselt közigazgatási ágra vonatkozó jelentését a következőkben terjeszti elő:

Az állami és a törvényhatósági közutak, valamint az azokon lévő műtárgyak állapota általában kielégítő, kivéve az orszáallási vasuti állomáshoz vezető törvényhatósági közuton, ahol az átázott székes altalaj és a nagy teher forgalom miatt a kópálya nagy részben megrongálódott úgy, hogy ez által a közlekedés meg volt nehezítve. Ezen megrongált utszakasz azonnali helyreállítása iránt az intézkedés megtétele, annak végleges helyreállítása azonban csak a száraz nyári időben lesz eszközölhető.

Az engedélyezett összes utépítési munkák nagy erővel megindultak nevezetesen:

1. A bácsalmás—szabadkai trvh. közut 0—9.6 km. szakaszán a földmunka 7 km. és a kőanyag szállítása 8 km. hosszában kész, a hiányzó földmunka és kőszállítás pedig folyamatban vannak. (Befejezési határidő 1915. július hó 16.)

2. A baja—bezdáni törvényhatósági közut 31.75—38.59 km. szakaszán a kőanyag szállítás csekély kivétellel befejeztetett és a kavicstörés folyamatban van. (Befejezési határidő 1914. június 6 ika.)

3. Az orszáallási vasuti állomáshoz vezető

trvh. közut 0—2345 km. szakaszán a földmunka és a kőanyag szállítása befejezéshez közeledik. (Befejezési határidő 1914. augusztus 5-ike.)

4. A kerény—kissztapári trvh. közut 0—945 km. szakaszán a kőanyag helyszínrre való fuvarozása folyamatban van. (Befejezési határidő 1914. augusztus 1.)

5. A pincéd—verbázi trvh. közut 0—21086 km. szakaszán a földmunka folyamatban van és befejezéshez közeledik, a kőanyag vasuti és vízi szállítása megindult, az utra való kifuvározása azonban az átázott általaj miatt szünetelt. (Befejezési határidő 1915. június hó 15-ike.)

6. Az óverbász—ókéri trvh. közut 0—1301 km. szakaszán a földmunka 5 km. hosszban kész és folytatólóg folyamatban van. (Befejezési határidő 1915. június hó 15-ike.)

7. A bács—bácstóvárosi trvh. közut 0—8 km. szakaszán a földmunka 5 km. hosszban kész és folytatólóg folyamatban van. (Befejezési határidő 1915. május hó 19-ike.)

8. A csantavéri vasuti állomáshoz vezető trvh. közuton a kőanyag ki van szállítva és annak kiépítése folyamatban van úgy, hogy a vállalati munka folyó évi május hó 10-ig lesz befejezhető. A munka befejezési határideje 1914. évi március hó 6-án járt le, mely napon a hátra maradt munka értéke a késedelmi kötbér kiszabása végett megállapított.

9. A kishegyesi vasuti állomáshoz vezető trvh. közuton a földmunka nagy erővel folyamatban van. (Befejezési határidő az utmunkálatokra 1914. évi május hó 26-ikán, a hidépítésre a munka átadás napjától számított 10 hét.)

10. Az óbecse vasuti állomáshoz vezető trvh. közut kiskocka burkolattá való átépítési munkálataihoz a kőanyagok ki vannak szállítva, kiépítésük folyamatban van. (Befejezési határidő 1914. évi május hó 14-én.)

11. Az ujvidék—szegedi törvényhatósági közut 267—367 km. és 38818—45345 km. szakaszain a kőanyagok szállítása folyamatban van, a bácsföldvári vasuti állomáshoz vezető uton pedig be van fejezve úgy, hogy azok beépítése legközelebb lesz megkezdhető. (Meghosszabbított befejezési határidő 1914. évi október hó 31-ike, illetve utóbbi szakaszra 1914. évi május hó 31-ike.)

12. A dunagálos—ósvéi trvh. közut 5—6 km. szakaszán az utkaparóház építése a befejezéshez közeledik.

13. A kerény—topolya—zentai trvh. közut 4252 és 62 km. pontjai építendő 3 kettős utkaparóház munkái vállalati uton biztosítottak, azok építése legközelebb lesz megkezdhető.

A kerény—nemesmiliticsi trvh. közut építési munkáinak biztosítása céljából a versenytárgyalás folyó évi március hó 10-én kedvező eredménnyel megtartott.

A kula—hódsági trvh. közut folytatásában Hódság községben fekvő 570 folyó méter hosszú gőzmalomi utca valamint Óbecsén a szenttamási utca, kiépítéséhez szükséges helyszíni felvételek megejtettek, a vonatkozó műszaki műveletek készítése folyamatban van.

Fogházügy.

Gramling Kornél kir. ügyész az elmúlt február hóra vonatkozólag jelenti:

A felügyeletem alatt álló zombori kir. törvényszéki fogházban a rend és tisztaság példás, a felügyelet és biztonság kifogástalan, szótérsi eset nem fordult elő.

Az egészségi állapot jó, ragályos betegség nem fordult elő, az elmúlt hóban a fogház kórházában egy letartóztatott sem állott gyógykezelés alatt.

Az élelmezés, mely úgy a kir. fogház-felügyelő, mint a fogház orvosa és általam is a szabályok értelmében szigorúan ellenőrzött, kifogástalan, szerződészerű, panasz miatta nem fordult elő.

A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés a múlt hó folyamán az őrség körében egy esetben egy egyénnel szemben szabotált ki,

míg a letartóztatottnál egy esetben sem szabotált ki.

A zombori kir. törvényszék fogházában a múlt hó folyamán 49 letartóztatott volt elhelyezve és pedig:

1. Jogérvényesen elítelt: elzárásra 1, fogházra 12, börtönre 24, fegyházra 3.
2. Felelősség alatt álló vizsgálati fogoly 3.
3. Elítéletlen vizsgálati fogoly 6.

Az 1914. év február hó utolsó napján a létszám 66 főből állott, míg a múlt hó végén 49 volt s így a havi zárnap apadást mutat.

Az egészséges és munkaképes jogérvényesen elítelt letartóztatottak kivétel nélkül részint házi, részint pedig nyomdai munkával foglalkoztatnak, mely munka után a múlt hóban az állam részére 185 K 30 f. a rabok részére pedig 75 K 30 f. jövedelem folyt be.

A zombori kir. törvényszéki fogházból a múlt hó folyamán a soproni országos fegyintézetbe szállított 4 fegyenc, míg a kir. kerületi börtönbe egy letartóztatott sem szállított, feltételes szabadságra pedig senki sem bocsájtott.

A fogház szabályszerűen és teljesen fel van szerelve, a letartóztatottak osztályozása az építési viszonyoknak megfelelően lehetőleg keresztül vitetett s általában a fogház kezelése jó és szabályszerű.

Az apatini, hódsági és kulai járásbíró-sági fogházakban úgy a rend és tisztaság, mint a fegyelem és közbiztonság kifogástalan.

Végül jelentem, hogy az 1913. XXI. t. c. rendelkezései alá eső bűntűgy 1914. évi március hóban nem fordult elő.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA“

XXXVII. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

H I R E K.

Zombori naptár.

Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint száraz idő várható.

Megyeházán: valamennyi hivatalban d. e. 8—12-ig, d. u. 3—5-ig van hivatalos óra.

Városházán: a hivatalok reggel 8 órától délután 1 óráig vannak nyitva.

Törvényszéken és a járásbírósnál a hivatalos órák reggel 7 órától délután 2 óráig tartanak.

Pénzügyigazgatóságnál és a mellé rendelt számvevősnél a hivatalos órák reggel 8 órától délután 2 óráig tartanak.

M. kir. adóhivatalnál a hivatalos órák ideje reggel 8 órától délután 3 óráig tart.

Vármegyei gazdasági egyesületnél a hivatalos órákat reggel 8 órától 12 óráig és délután 3—5-ig tartják.

Kir. ügyészségnél a hivatalos órák reggel 8 órától d. u. 2 óráig tartanak.

Kincstári ügyészségnél hivatalos óra d. e. 8—1-ig.

M. kir. államépítészeti hivatalnál reggel 8—12-ig és d. u. 3—5-ig van hivatal.

M. kir. folyamammérnöki hivatalnál a hivatalok d. e. 8—12-ig és d. u. 3—5-ig vannak nyitva.

M. kir. tanfelügyelőségnél a hivatalos órákat d. e. 8—12-ig és d. u. 3—5-ig tartják.

Zombori szolgabírósnál a hivatalos órák d. e. 8—12-ig és d. u. 3—5-ig tartják.

M. kir. gazdasági felügyelőségnél d. e. 8—12-ig és d. u. 3—5-ig tartanak hivatal.

Városi könyvtár: vasárnap, hétfő és ünnepnap kivételével naponként délután 2—4 óráig van nyitva.

Városi színház: szerb színészek játszanak hétfő és péntek kivételével.

Kedd: este 8 órákor a városi színházban „A postás fiu és a huga“ (énekes vigjáték.)

Szerda: este 8 órákor a városi színházban „Jó barátok“ (vigjáték.)

Este fél 9 órákor Arena moziban előadás.

Csütörtök: este 8 órákor a városi színházban „Nebántsvirág“ (operette.)

Este fél 9 órákor Arena moziban előadás.

Piaci árak: buza 23—2340 K. —

Árpa 14 K. — Zab 12 K. — Tengeri 12—1260 K. — Büklöny 2250—26 K. —

Lóheremag 2 K. — Bab 17 K. — Liszt 1—2. sz.: 38 fillér. — 3. sz. 36 fillér. —

5. sz. (közép-fehér) 34 fillér.

Husárok: marhahus pecsenyének 160—3 K, leveshus 132—144 K. — Borjúhus 2—240 K. — Juhhus 1 K. — Sertéshus 160 K.

A nagyhét. A zombori róm. kath. plébánia-templomban a nagyheti szertartások a következő rendben fognak megtartani:

Nagyszerdán délután 4 órákor gyászszolozsma Jeremiás siralmaival s a „Miserere“.

Nagycsütörtökön reggel 9 órákor nagymise közaldozással; — délután mint szerdán.

Nagypénteken reggel 8 órákor német prédikáció, mely után közvetlenül tartatik az előszentelt mise a Passióval és keresztimádással, mire a Szentség a szentsírhoz vitetik; ezután bunyevác szent beszéd. — Délután 3 órákor magyar szent beszéd, melynek végétével processió vezetetik a kálváriához, honnét a templomba visszatérve énekeltek a Jeremiás siralma és a „Miserere“.

— Esti 7 órákor a szentsírnál ima és ének, mire a Szentség körmenetileg a sekrestyébe vitetik.

Nagyszombat reggel 6 órákor körmenetileg Szentségkítétel, 8 órákor tüzszen-telés, a husvéti gyertya megáldása dicsénekel, azután a próféciák, keresztutkentelés és Mindenszentek litániája, mire a feltámadási nagymise következik. — Az ünnepélyes feltámadási körmenet este fél hét órákor tartatik meg.

Husvétvasárnapján reggel a 7 órai csendesmise után az étek megáldása; 8 órákor kismise és német szentbeszéd; 9 órákor csendesmise, utána bunyevác prédikáció; 10 órákor ünnepélyes nagymise. — Délután 3 órákor vecsernye.

Husvéthétfőn a szokott órákban megtartott szentmiséken kívül 1/2 10 órákor magyar szentbeszéd. — Délután 3 órákor vecsernye.

Ügyészi megbizott. Az igazságügyminiszter dr. Willman Mátyás hódsági ügyvédet a zombori kir. ügyészség kerületébe ügyészei megbizottá rendelte ki.

Estély. A „Zombori Iparos Dalárda“ miként a múlt évben, úgy most is sikeresnek ígérkező estélyt rendez a „Zombori Troubadurok“ szíves, közreműködésével husvét másodnapján a Vadászkiirt-szálloda nagyteremben. Az estélyt a közönség terített asztalok mellől hallgatja. A program, melyet később közlünk, igen változatos és szórakoztató. A troubadurok több zeneszámán kívül lesznek férfikarok és magánszámok is. Az estély iránt társadalmi osztálykülönbőség nélkül nagy az érdeklődés, amit különben az Iparos Dalárda a közönség részéről már multjával is kiérdemelt. Beléptidij csekély 60 fillér.

Eljegyzés. Vámosi Jenő bácsszentiváni földbirtokos eljegyezte csengeri Mayer Juliska urleányt Szatmáron.

Ötven éves orvosi jubileum.

Dr. Pertsch Ferenc nyug. cs. kir. főorvos és a Bács-Bodrog vármegyei orvosi főközsövetség tiszteletbeli elnöke április 2-án és 3-án ünnepelte meg szülőhelyén, Szentfűlöpön ötven éves orvosi jubileumát, melyen a megyéből sokan jelentek meg. Este lampionos menetben tisztelgett a nagyközség. Másnap délelőtt a küldöttségeket villásreggelivel fogadta az ünnepelt, azután Sendelbach János énekes misét mondott, utána díszgyűlés volt a község házában. Dr. Rényi József az orvosi főközsövetség elnöke megnyitó beszédet, Martin József tb. kanonok ünnepi beszédet mondott. Dr. Spitzer István megyei főorvos, dr. Róna Dezső kórházi igazgató, Schneider János budapesti tanár alkalmi beszédet mondtak, melyet Popovits Sebő főlevéltáros indítványára a jegyzőkönyvbe vettek. A fehér ruhás leányok közül ketten virágokrétát nyújtottak az ünnepeltnek. A díszbéd alatt hivatalos felköszöntőket mondtak: dr. Pertsch, dr. Rényi, Rausch Ede, Hesz Márton, Vértesi Károly, Weber Ignác, dr. Antalik Károly, Késmárky Géza, Késmárky Gézáné, Popovits Sebő és Sendelbach József. A két napra tervezett ünnepélyt dr. Blázsek Emilia községi orvos a segítő társaival igen ügyesen rendezte.

Beethoven-est a polgári Kaszinóban.

Minden ízében tartalmas és művészi estélyt tartott a Kaszinó-Egyesületi Dalárda április 5-én este. Sajnos a dalárdának az a törekvése, hogy minél nagyobb közönséget részesítsen a klasszikus zene szépségeiben: — valószínűleg az előző napi szimfóniai hangverseny miatt — nem sikerült. Pedig az este való előkészítés, a zeneszámok alapos betanulása, egy szóval az egész program megérdemelte volna a nagy pártfogást. Bevezetésképp Horváth Dezső tartott felolvasást Beethovenről. Beethoven munkásságát életrajzi reflexiókkal világította meg és munkáját a közönség nagy figyelemmel honorálta. Ebner Else és Flesch Imre Op. 23., Op. 24. hegedű, zongora és Op. 31. II. zongora-sonátákat játszották el. Művészi játékok először nagy zenei tudásról, másodsor pontos és lelkiismeretes betanulásról tett tanubizonyosságot. Meg kell hajtánunk elöttük az elismerés lobogóját. Nagyon jól sikerült szám volt Op. 92. Sarcettó-rész előadása, amelyet Marschall B. zongorán, Tomesányi A. harmoniumon adott elő. Nagy tapsot kaptak érte. Marschall B. elénekelt a „Vezeklés” című dalt (Op. 48.) A hatalmas hangú, kiváló énekest jól kísérte Tomesányi. A műsor első száma „Isten dicsősége” c. ének volt, amelyet a Kaszinó-Egyesületi Dalárda adott elő.

Petőfi-estély Zomborban.

A Bácsmegeyi Irodalmi Társaság a hó 19-én, vasárnap Petőfi-estélyt rendez, melyen dr. Ferenczi Zoltán, a Tudományos Egyetem könyvtárának igazgatója, a kitűnő író előadást tart Petőfiről. Dr. Kohlmann Dezső főgymn. tanár is erről a témáról fog értekezni. Lesz továbbá szavaltat és melodráma.

Halálozás. Michler Sebestyén nyugalmazott csávolyi rk. kántor-tanító, aki 48 évig működött e terhes életpályán, 74 éves korában Moholon, fiánál: Michler Ferenc esperesplébánosnál elhunyt.

Közgyűlés. A zombori kerületi munkásbiztosító pénztár hetedik évi rendes közgyűlését folyó évi április hó 19-én d. e. 10 órakor Zomborban a városháza közgyűlési termében, határozatképtelenség esetén pedig, tekintet nélkül a megjelentek számára, folyó évi április hó 23-án este 7 órakor a pénztár helyiségében (Jókai-tér 2. szám alatt) tartja, melyre a közgyűlési kiküldöttök tisztelettel meghívotnak.

Egy banképület elárverezve.

A szabadtéri Leszámitoló bank fényes palotáját, melyet 8—10 év előtt építettek, a napokban elárverezték. A nagy fényűzéssel felépített, pompás palotát 180,000 koronáért a Délvidéki Közgazdasági Bank vette meg.

Pacsér község képviselőtestülete határozatilag kimondotta, hogy az 1914—15. tanévtől kezdődőleg iparostanonciskolát szervez. Egyben megválasztották az iparostanonciskolai felügyelőbizottságot.

Műkedvelői előadás.

A Zomborban fennálló „Bácsmegeyi női ipariskola” növendékei, műkedvelők szíves közreműködésével, folyó évi április hó 20-án az iskola-alap javára a városi színházban műkedvelői előadást rendez, a következő műsorral: 1. Petőfi: Befordultam a konyhára. Élékép. Szereplők: Ador Erzi, Schäfer Jolán és Radicevich Sándor. 2. Dezső József: Kacagó leányok. Vigjáték 1 felvonásban. Szereplők: Özv. Csereyné Binder Etelka, Gabi, Szeréna, Elza, Mancsi leányai Kamocsay Katica, Maurer Margit, Avar Margit, Bukta Elza. Ágnes néni Löbl Margit, Berzendi Jenő, Ince Imre, Jutka szobaleány, Rüll Lujza. Matyi a mindenes, Radicevich Sándor. Kertész, N. N. Történik Csereyné házában falun. 3. Várady A.: Petőfi a Hortobágyon. Zenéjét szerezte Kun László. Szavaltja: Schlieszer Erzsike. Zongorán kíséri Avar Jolán, hegedűn Hermez Ferenc, cimbalmon Vujevich Annuska. 4. Márványgrupp. Élékép. Szereplők: Benya Mariska, Merő Mici, Siskovics Annus és Thum Ilona. 5. Grieg: Hochzeits-tag auf Trolldhagen. zongorán előadja Avar Jolán urleány. 6. A négy évszak. Élékép. Szereplők: Tavasz Sztankovics Rizuska, Nyár Schäfer Jolán, Ősz Husvéth Irénke, Tél Ballassa Rózsika. 7. Az új csillag. Irta Mathesz Richárd, fordította Selmezy Vilmos. Dialóg. Előadják: Hukk Etelka és Zomboresevics Aranka. 8. Tavasz bevonulása. Mozgó élékép. Szereplők az iskola összes növendékei. Zongorán játszik Szmolenszky Lenke, hegedűn Csavojác János. Helyárak: Proscenium páholy 12 K, páholy 10 K, földszinti ülőhely 2 K, karzat 60 fil. A t. páholybérlek igényeket április hó 13-án délelőtt 10 óráig jelenthetik be Schön Adolf könyvkereskedésében. — Jegyek elővetelben ugyanott kaphatók és az előadás napján este a pénztárnál. Felül-fizetések a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Pénztárnyitás este 7 órakor. Kezdeté pontban este 8 órakor.

Az ujvidéki-péterváradai Duna-hid.

Ujvidék város törvényhatósági bizottsága, minthogy a kereskedelmi miniszter jóváhagyta a hidépítés tervét és az építéshez az összes vasszerkezeteket adja, elhatározta a törvényhatósági bizottság, hogy a törvényhatóság által fedezendő 2,160,000 korona költséggel a hidat megépíti és e költség fedezését kölcsön útján szerzi meg. A kölcsön amortizációs fedezésére évenként maris 101,000 korona áll a törvényhatóság rendelkezésére. A törvényhatósági bizottság ezután hálás köszönetét fejezte ki a magyar és a horvát országos kormányok és utasította a városi tanácsot, hogy tolmácsolja köszönetét Tisza István gróf miniszterelnöknek, Teleszky János pénzügyminiszternek, Harkányi János báró kereskedelmi miniszternek és Skerlecz Iván báró horvát bannak.

Felemelik az illetékeket.

A pénzügyminiszteriumban most dolgozzák ki a javaslatot, mely az illeték felemelését célirányozza. Az illeték felemelés körülbelül 30 millió K évi többletet jelent s az arány: száz a százharminchoz. A javaslat szerint tehát ezután 1 K-ás bélyeg helyett 1 K 33 fillérest kell használni. Legközelebb a képviselőház elé terjesztik a javaslatot.

Az országos Szimfóniai Zenekar hangversenye

április 4-én este volt a városi színházban. Sokszor hallott panasz városunkban, hogy igazi, művészi nivón álló hangversenyeknek nálunk nincs megértő, pártoló publikuma. Ez est alaposan rácafolta a mende-mondára, mert zsufolt ház gyönyörködött az ország első zenekarának kiváló játékában. Hogy e magas élvezetben részesünk lehetett: az érdem a város vezetését s a polgármestert illeti. Még egy pár ily este volna szükség, hogy a klasszikus zene barátjai szaporodjanak és azután meg lesz a közhangulat is, amely zenekola és városi zenekar létesítését fogja óhajtani. Ez kultúr-szükséglet, amelynek kielégítésétől az első lépést figyelembevéve gondolkozik városunk feje. A hangverseny Wagner egy zenedrámájával „Kienzi”-vel kezdődött. Hatalmas, monumentális muzsika ez, amelynek témái nagyszerűen

festik meg kienzinek, zsarnoktörő utolsó római tribunnak harcát és diadalát. Majd Volkmann I. dur, II. Szerenádja következett. Ebben a kedves, lágy, behizelgő zenében élveztük csak igazán a zenekar tökéletes előadását és a karnagy, Kun László akadémiai tanár precíz, odaadó dirigálását. Az elsőrendű vonóanyag leheletszerű játék dinamilláját úgy az allegro — valamint a csilingelő vivace — és lágy keringőrésszben pompásan reprodukálta. Mindig éreztük azonban a karnagy hatalmát, mely a művészi játék minden árnyalatát, a legpompásabban visszaadta. Majd fölszendült Csajkovszki Péter „1812” című ünnepi nyitánya. A francia-orosz háborúról zeng e mű, melynek zenei motívumai közül a Marseillaise és végül az oroszok diadaléneke. A hangszerek ünneplő tombolása az egész mű, amelyet reprodukálni csak szimfóniai zenekar képes. Jól visszaadni a hatalmas zenegondolatot még csak oly zenekar, mint Kun Lászlóé. Beethoven: V. Szimfóniája került sorra. Filozofikus tartalmu zene. Motívumai a sors elleni küzdelem a két első tételben, az allegro rész meg maga a győzelem. A zenekar bravurja itt a témának hangszerrel-hangszere való villámgyors átkapásában állott. Ráadás képen Leblovicz Béla, a zenekar hangversenymestere, H. Wieniavszki: „Sonvenir de Moscon” c. művét játszotta teljes zenekar kísérettel. Hubaynak kitűnő tanítványa volt az előadó művész, ki a darab technikai nehézségeit a legnagyobb könnyedséggel győzte le. Bravuros volt a témát képező orosz népdal, széles, meleg, szívhezszóló játéka. A kíséret oly tökéletesen simult hozzá, hogy a legfinomabb, szédületes futam és gyenge üveghang is jól érvényesült. Befejezésül H. Berlioz: Rakóczi indulóját játszották, ezt a diadalmas dallamot, amelyet az egész világon ismernek.

Megrongált hid.

A hosszú télen át szünetelt hajóhidközlekedést ismét megújítani óhajtván, lázas munka folyt napok óta az ujvidéki hajóhid pontonjainak beállítása körül, ami a mostani nagy vizállás mellett felette nehezben ment. Ugyancsak a jelenlegi magas vizállás okozta, hogy a magyar tenger- és folyamhajózási társaság „Torontál” nevű hajója e hó 1-én lefelé jövet a vasúti hidnál rándót csinált s e közben oly erővel sodortatott a már részben beállított pontonokhoz, hogy az egyik menten elsüllyedt, egy másikat pedig a víz kiemelt helyéből és lefelé vitte. Az okozott kár tetemes, emellett pedig a hajóhid beállítása késedelmet szenved.

Két szerencsétlenség.

Igracski János futaki lakos a napokban a vasúti sínek mentén igyekezett hazafelé. Nem vette észre a vicinális közeledtet, amely elütötte és halálra gázolta. — Fát vágott Tiszaistvánfalván Schumacher Mihály és egy nagy tuskót akart puskaporról szétrobbantani. A puskapor azonban idő előtt robbant fel és a tuskóba verték Schumachert az arcán súlyosan megsebesítette.

Ma már nem tanácsos pénztárcát találni.

Erre a megállapodásra jutott Marianov János palonai lakos, aki a Bács községi országos vásáron találkozott egy cigányforma emberrel, aki azt mondta neki, hogy majd keres a számára egy kitűnő eladó lovat. Menés közben a földről fölvetett egy nagy fekete pénztárcát és vidáman szölt Marianovhoz, hogy immár nincs szükség a lóra, mert mind a ketten gazdagok lehetnek és hamar osztozzanak meg a pénztárca tartalmán. Ezt megteendő, a vásártéri félreeső helyre vonultak, ahova rögtön utánuk ment 2 más ismeretlen ember, akik se szó, se beszéd, Marianovot földre tepertek és kikutatták alaposan zsebeit és ruházatait, elvesztett tárcájukat keresvén nála. A motozás közben azonban elemelték a Marianov tulajdonát tevő 200 koronát. E művelet után a cigányforma ember, aki a pénztárcát találta, futásnak eredt, a két idegen, aki vele biztosan előre összebeszélte, utána szaladt és Marianovot ott hagyták megdöngöztetve, megmotozva és meglopva, aki szegény feje nagyon megadózott azért, hogy hajlandó volt hirtelen és jogtalanul meggazdagodni.

Vasutasok utazójegye.

Tolnay Kornél a máv. vasutak elnöke nagyfontosságú reformok előkészítése mellett gondoskodni kíván arról is, hogy a máv. vasutak személyzete is némi korszakalkotó kedvezményeket kapjon. A vasutasok jogos és méltányos kérését nagyon jól ismeri, mint vasutas-szövetségi elnök is jól tudja azt, hogy megelégedett s jól javadalmazott személyzettel lehet csak eredményes munkát végezteni. Arról van ugyanis szó, hogy legkésőbb folyó évi július 1-én a máv. összes alkalmazottai arcképes igazolványaik alapján díjmentesen utazhatnak, ami sok munkát tesz fölöslegessé, mert elesik a sok szabadjegy és kérvény kiállítása.

Új ötfilléres cigaretta.

A pénzügyminiszter április 6-án (Mirjam elnevezéssel, szopokás és szopóka nélküli alakban új szivarokaját bocsájt a trafik forgalmába. Ugy a szopókás, mint a szopóka nélküli új cigaretta darabja öt fillér lesz. Kapható lesz tizes és százas csomagolásban is. Az új cigarettát egyelőre csak a budapesti, fiúmei, pozsonyi, és zágrábi dohányárutárak körzetében bocsájtják forgalomba s a rendelkezésre jutó készletek mértékéhez képest fogják eladásukat az egyedárusági terület többi részére is kiterjeszteni.

A pénzügyreform elhatalasítása.

A gazdasági válság eseményei mindenkit meggyőzhettek, hogy a takarékbetétek törvényes övintézkedésekkel való biztosítása és általában egy alapos pénzügyreform égetően sürgős szükség, melyet nem szabad halasztani, hanem minél hamarabb meg kell valósítani. Ezt a felfogást magukévá tették a magyar pénzügyi világ összes vezető emberei. A pénzügyminiszter is belátta e reform sürgős voltát és intézkedett, hogy a fontos probléma törvényi előkészítésének munkáit a miniszteriumban mielőbb kezdjék meg. Ugy látszik, hogy ezzel az utasítással egyelőre pihenni is küldték a pénzügyreform tervét. Halljuk, hogy az ügyet nem tartják már sürgősnek a miniszteriumban, mert a nagybankok igazgatói úgy nyilatkoztak, hogy a mai gazdasági viszonyok közt nem volna célszerű a reform sürgetése. Az nagyon valószínű, hogy a mostani idők nem alkalmasak egy mélyreható pénzügyreform megvalósítására.

Az állításkötelesekről.

Kételemek merültek fel arra nézve, hogy a véderőtörvénybe ütköző és a bíróság és a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozó büntetendő cselekmények elkövetésének gyanúja alatt álló állításkötelesek, akik elítélésük esetén a fölöszzámuként való kiválasztásból kizártnak, már a büntető eljárás jogérvényes befejezése előtt is sorozóbizottság elé állíthatók-e vagy pedig csak a büntető eljárásnak jogérvényes befejezése után állíthatók-e a sorozóbizottság elé? A honvédelmi miniszter e kérdésben aként döntött, hogy ilyen esetekben az állításkötelesek csak a büntető eljárásnak jogerős ítélettel történt befejezése után állíthatók sorozóbizottság elé. Természetesen kötelessége a hatóságoknak és bíróságoknak, hogy az ilyen büntető eljárást soron kívül folytassák le.

Művészet — Irodalom.**Népoktatás.**

Tanügyi havi folyóirat. Szerkeszti: Dreisziger Ferenc Kalocsa. Minden füzet 50 oldal. Előfizetése egész évre 4 korona. Tanügyi lapjaink egy jó része a tanügynek az iskolán kívül eső dolgaival foglalkozik. Egy kisebb részük főképpen a jövő iskolájáért küzd. A jelen iskolájának tökéletesítésén a Népoktatáson kívül alig 1—2 lapunk buzgálkodik. A Népoktatás mostani száma is ezt a hasznos, reális és előbbrevivő célt szolgálja. Nem zárja ki a multat. Helyt ad a jövő eszméinek is. De e kettőt egyesíti, úgy hogy abból a most működő tanítónak van szellemi haszna s a most élő iskola kap haladásra vivő eszméket. Fontosabb közleményei: Az iskola-

viszony. Drebitka Ferenc. — A szülői ház közreműködése az iskolával az erkölcsi nevelésben. Péter János dr. — A gyermekvédelem és a tanító. Keményffy K. Dániel. — A matematika története pedagógiai vonatkozásokkal. Sztára József. — Válasz. Dienes Károly. — † Görcsöni Dénes. R. N. — Álom és valóság. Resli István. — Gyakorlati lecke: Rajztanítás az I. II. osztályban. Dienes Károly. — Könyvismertetés. — Apró közlemények. Nagyon ajánljuk a tanítóknak s az iskolák vezetőinek.

Dörmögő Dömötör szerencséseje.

Nagy öröm a gyermekvilágban: a legmulatságosabb mackó, Dörmögő Dömötör újra elindul kalandos útjára. Sebők Zsigmond új Dörmögő-ciklust kezd lapjában a Jó Pajtás-ban, még pedig egyikét a legkedvesebb és legmulatságosabb Dörmögő-történeteknek. A Jó Pajtás ez új vonzó ereje mellett tovább folyik a lap kitűnő főmunkatársának, Benedek Elek Oh, szép ifjuságom című gyönyörű regénye; verset Feleki Sándor és Vértesi Gyula írtak, elbeszélést Szabóné Nogáll Janka, Zuboly Rudolf trónörököséről mond érdekes meleg hangú emlékezést, Elek nagyapó szép mesét mond el, Faragó Géza kedves képet rajzolt. Egy bájos francia mese, Zsiga bácsi mulatságos mókája, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás“ kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

A „Vasárnapi Ujság“

március 29-iki száma igazán szenzációs érdekességű és gazdagságu tartalommal jelent meg, a német császár bécsi fogadtatását, Szépművészeti Múzeum angol metszet-kiállítását, az ulsteri forradalmat, a Timár Liza előadását, stb. ritka érdekes képek mutatják be. Egy cikk sok képpel a római nők hajviseleteit mutatja be, gróf Vay Péter harmadik világháború utjáról, Sziámból küldött cikket és képeket, Pásztor Árpád Floridából. Szépirodalmi olvasmányok: Szini Gyula és Lagerlöf Zelma regénye, P. Ábrahám Ernő novellája, K. Lippich Elek és Tóth Árpád versei, stb. Egyéb közlemények: Aktuális arcképek, Vajda János ismeretlen levelei s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre ötkorona, a „Világ krónika“-val együtt 6 korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Ki a szabadba!

Hiv a tavasz s hívását szép képpel illusztrálja meg Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermek-lapjában, a Jó Pajtás-ban kitűnő művésznőnk, Garay Ákos s képe a lap legújabb számának vonzó ékessége. A többi közlemények is e számban, mint mindig vonzó, a gyermeki lelket gyönyörködtető; verseket Benedek bácsi és Madarassi Erzsébet írtak, Várady Antal meleg hangú visszaemlékezéseket közöl Szigligeti Edéről, Sebők Zsigmond folytatja Az arany cipő, Benedek Elek Oh, szép ifjuságom című regényét, Lendl Adolf az állatkert kutyáiról mond el érdekes dolgokat, Zsoldos László érdekes elbeszélést mond el, Pálmai Miklós a cicákról cseveg, Zsiga bácsi bohó mókával mulat. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, fél évre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás“, kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

C S A R N O K.**UTIEMLÉKEIM****DÁNIÁBÓL, SVÉDORSZÁGBÓL és NORVÉGIÁBÓL**

Írta: **Özv. Szakáts Gyuláné.**

(Vége.)

Az olaszok igen kellemes utitársak, szerények, udvariasak, de mindég fáznak és félnek a nyitott ablakoktól. A sok gunyától amit magokra szednek, mozdulni alig tudnak. A külföldet járó olaszok németül vagy angolul jól beszélnek, de oly leirhatatlan furcsa hangulattal használnak és úgy elharapják a szavakat, hogy ember legyen aki megérti őket. Norvégiában utaztam egyszer együtt olaszokkal és mulatságos volt hallani, mennyire törték a nyelvüket a helynevek kiejtésével: Lyngenfjord, Fjærlondsford, Spiterstullen, Lærdalsøren, Røikenwiken, ez előttük mind barbáru hangzott és kimondták az ő lágy, dallamos kiejtésükkel, akkor ki is voltak azok a helynevek a maguk érdes mivoltukból teljesen forogva. Egy német nagy igyekezettel tanitgatta őket a helyes kiejtésre, de hiába, az ő nyelvük csak a lágy modulációkra képes.

Ahogy minden ember magával viszi emlékében a haza földjét, úgy ők is magokkal hoztak a messze északra egy darab kék egü Itáliát és dallamos nyelvökben hazájuk lágy melódiáit.

Egy spanyol családdal is volt alkalmam egyszer megismerkedni; együtt utaztam velük Münchentől Strassburgig. Apa, anya és két gyönyörű 14 és 16 éves lány; beszéltek törve a német nyelvet és meg tudtuk érteni egymást. Ők szőlítottak meg engemet és kértek egyben s másban felvilágosítást, most először utaznak Németországban és persze épen a világ másik végén érzik magokat. Sevillából jönnek, a gyönyörű Andalusiából, a Guadalquivir gránátvirágos partjáról, hol oly enyhe a lég és a holdfényes éjszakában gitárpengés és szerelmes ének hallatszik. Oh! és itt Németországban hideg van és ők oly nagyon idegennek érzik magokat itt, de el vannak ragadtatva az itt látott nagyszerűségektől, München példás rendje, gyönyörű épületei, képtárai és műkincsei nagyon imponáltak nekik, de a németeket nem találják rokonszenvesnek, ridegek, pedánsak és ő reájuk spanyolokra olyan furcsa, csodálkozó tekintettel néznek. Ennek a csodálkozó tekintetnek megvolt a maga oka, mert gyönyörű szép két leány volt ez! Éjfekete, dus hullámos hajuk, creol arcszínük, nagy égő fekete szemük, bájos alakjuk rögtön elárulta, hogy Hispania a hazájuk. Nem győztem eleget gyönyörködni bennök.

Egy hollandi házaspárral Schweizban ismerkedtem meg; egy szállodában laktunk és így gyakran együtt voltunk. Hasonlítanak a hollandusok a svédekhez, csakhogy nyugodtabb, nem olyan hőbeszédű emberek. Sokat utazott, igen művelt emberek voltak ezek és kellemes napokat töltöttem el társaságukban.

Beszélték, hogy egy csipősnyelvű írójuk hogyan jellemezte az egyes nemzeteket. Ha például egy társaságnak utközben valahol önkénytelenül várakozni kell, hogy az egyes nemzetek tagjai mi módon ütik agyon az időt:

Az angol: ujságot olvas.

A francia: lírtól.

A német: képeslapokat ír.

A spanyol: szerenádoz.

Az olasz: lopja a napot.

A balkáni: meglopja a társait.

Az amerikai: fogadásokat köt.

A magyar: türelmetlenkedik.

Az orosz: eszik.

A svéd: beszélget.

A norvég: gondolkodik.

A dán: alszik.

A belga: kártyáz.

A hollandi: figyelni a társaságot és a saját nemzetéről jobbnak látja semmit sem mondani, ez józan észre vall és ebben hollandusok nincsenek hiában.

Egy alkalommal Wienből Budapestre utazva megismerkedtem egy amerikai hölgygel,

ki európai köruton volt. Beszélte nekem, hogy ő tanárnő egy leánynevelő intézetben és most átjött tanulmányozni az itteni viszonyokat. Kért, hogy magyar létemre adjak neki némely dologban felvilágosítást. Elég sokat tudott már rólunk és történelmünket is jól ismerte, de ami az egyéb dolgokat illeti, itt tett néhány furcsa kérdést. Azt hitte Wien, Budapest testvérvárosa lévén, annak közvetlen közelében van és csodálta, milyen hosszú utat kell odáig megtenni — pedig a gyorsvonaton utaztunk. Aztán kérde, hogy van az, hogy a magyar uri osztály beszéli a német nyelvet, az osztrákok meg nem a magyart, amikor pedig testvérország vagyunk vagy mi?! — Amerikában megismerkedett néhány kivándorolt hazánkfiaival, de azt mondja, ezek szörnyű elkésdedt alakok voltak, szidták az egész világot, különösen Magyarországot, hogy ott lehetetlen megélni, mert ott az emberek felfalják egymást és az egymás iránti gyűlölet nem ismer határt.

Hogy ezek így beszélnek — mondtam én — ennek oka az, hogy tőlünk csak az elkésdedt egzisztenciák vándorolnak ki, akik itthon sem tudtak békében megélni és a magokban rejlő hibákat mindég másokban keresték; az ilyenek persze sehol sem tudnak boldogulni, de ezekről nem szabad az egész nemzet jelleméről ítéletet mondani. Igaz, van sok meglegedetlen ember nálunk, de aki közülünk egy kicsit megismeri a nagy világot, az tudja, hogy árnyoldalak vannak más-hol is, nemcsak itt, számol ezekkel és nem veszíti el a kedvét. Budapesten néhány napot együtt töltöttem az amerikai hölgygel és megmutattam neki a látnivalókat. Kellemesen volt meglepve, mert nem várt ennyit.

Néhány vonással megrajzoltam utitársaimat, már amennyire alkalmam volt természetük sajátosságait megfigyelni. Ha valaki úgy mint én egyedül utazik, akkor könnyen teheti ezt; nem kell ehhez más, mint egy kis körültekintés és kombináló képesség. A véletlen aztán közrejátszik, hogy az ember megismerje társait és ezáltal gyarapítsa ismereteit. Minél több embert és minél nagyobb földterületet ismerünk, annál könnyebben viseljük az élet reánk rótt terhét, mert annál inkább tudatára jövünk annak, milyen igen kis pont vagyunk a nagy világban, elenyésző semmi; és magunkban mégis az egész világot pontosítjuk össze.

Nagyszerű, felemelő érzés ez! A szárnyak kibontva, a világ a mienk!

Ganghofer német költő szavaival fejezem be:

„A röghöz kötve lenni
A nem élet!
Utazni, megfigyelni
Ez az élvezet.
Vándorolj messzire!
Akkor majd mondhatod,
Hogy élted világodat.“

HIRDETÉSEK.

Eladó ház.

Elsőrendű anyagból épült
modern új ház szabad-

::: kézből eladó. :::

Bővebb felvilágosítást
nyújt a tulajdonos:

Sztojkovits Miklós

Zombor, Rákóczy-ut 27.

2-1

726. szám. 1914.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróóság 1913. évi Pk. 20/4 számú végzése következtében dr. Müller János zombori ügyvéd által képviselt Schwartz Lajos javára 348 kor. s járuléka erejéig 1914. évi március hó 7 én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 640 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: kukorica és gép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróóság 1914. évi V. Pk. 2086 sz. végzése folytán 348 korona tőkekövetelés, ennek 1912. évi október hó 13. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 106 kor. 81 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Ószivacon adós lakásán leendő eszközzésére 1914. évi április hó 16-ik napjának délelőtti 12 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1914. évi március hó 31-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

Szelencse külvárosban az
Ács-utcában levő három
Nyemecz-féle ház folyó évi
május hó 1-től bérbeadó,
esetleg előnyös feltételek
:: 3-3 mellett eladó. ::

Bővebb felvilágosítást dr.
Gaál István ügyvéd ad.

694. szám. 1914.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. járásbíróóság 1913. évi Sp. IX 1885. számú végzése következtében dr. Guttman Zsigmond zombori ügyvéd által képviselt Csanka Ferenc budapesti cég javára 550 korona s járuléka erejéig 1914. évi március hó 6 án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 985 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butor, vatta és gép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróóság 1914. évi V. Pk. 2012 sz. végzése folytán 550 korona tőkekövetelés, ennek 1913. évi április hó 1. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 97 korona 20 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban adós lakásán leendő eszközzésére 1914. április 17-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1914. évi március hó 28-án.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

732. szám 1914.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróóság 1913. évi Pk. 2421. számú végzése következtében dr. Berkes Zsigmond zombori ügyvéd által képviselt Kamlási Ignác szegedi lakos javára 550 korona s járuléka erejéig 1913. évi augusztus hó 26 án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 914 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróóság 1914. évi V. Pk. 2421/4. sz. végzése folytán 550 korona tőkekövetelés, ennek 1910. évi január hó 1. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 79 kor. 80 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Kossuth Lajos utca leendő eszközzésére 1914. évi április hó 15-ik napjának délutáni 4 $\frac{1}{2}$ órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1914. évi március hó 1-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

K I A D Ó

május hó 1-ére Zom-
borban a Sztapári-ut 22.
számu — 3 szoba, előszoba
és a hozzávaló mellékhelyi-
::: 2-1 ségekből álló ház. :::

Bővebbet Sztapári-ut 28. sz. a.

Eladó ház.

A moholi r. k. templom
melletti sarokházamat —
mely forgalmas utbani
fekvésénél fogva bármi-
lyen üzletnek alkalmas
— elköltözés miatt sür-
gösen eladom.

LAKATOS JÁNOS,
kereskedő.

Apatini-ut 10. sz. a.

egy butorozott szoba

3-2 **és egy műhely-helyiség**

május hó 1-étől kiadó.

2195. sz. kig. 1914.

Pályázati hirdetmény.

Temerin községben leköszönés folytán megüresedett és havi előleges részletekben kiutalt 1440 korona évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra pályázatot hirdetek Felhivom a pályázni óhajtókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket hozzám **április 20-ig** annál is inkább terjesszék be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

Ha esetleg az állás előléptetés után lesz betöltve, úgy a választást az 1200 koronával javadalmazott állásra fogom megtartani.

Ujvidék, 1914. április 4-én.

KULUNCSICS,
szolgabíró.

2892/1914 szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

A bácsmezei munkástakarék mint szövetkezet végrehajthatónak Klinovszky Agoston zombori lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 1440 korona tőke követelés és járulékal behajtása végett a zombori kir. törvényszék területén lévő s a zombori 8723 sz. betétben foglalt Klinovszky Agoston és neje szül. Keller Franciska néven álló A. + I. sor, 2990/1. a 1. hrsz. 37. a ö i. sz. bánátkülvárosi ház, 104 □ öl beltelekből Klinovszky Agostont megillető fele juta lékra 1485 korona kikiáltási árban elrendelte

Az árverést 1914. évi június hó 15. napján délutáni 3 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében (megyeház I. emelet) fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881. LX. t. c. 147., 150., 170. §§ ; 1908. XLI t. c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár % a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi % áig kiegészíteni (1908. XLI t. c. 25 §) — Zombor, 1914. évi március 18 án. — Radány s. k., kir. tsvszéki bíró

A kiadmány hitelül:

Weber,
telekkönyvvezető.

Hirdetmény.

Özv. Halm Ervinnének a zombori 3259. számú tkvi betétben felvett ingatlanait **e hó 9-én déli 12 órakor** irodámban a legtöbbet ígérőnek bérbe adom.

Zombor, 1914. április 2.

Dr. GÁL REZSŐ,
ügyvéd.

Kitüntetések :

Arad
Budapest
Budapest
Belgrád
Berlin
Győr
Lóvri
Lugos
Nagybecskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pécs
Pancsova
Szófia
Szeged
Szatmár
Szabadka *—15
Temesvár
Temesvár
Veszprém
Wien
Zenta

!! FAJTOJÁSOK !!
Reitter Oszkár főkapitánynál,
NAGYBECSKEREKEN kaphatók.

Elsőrendű Angliából hozott fajtisza telivér

Hófehér Orpington
Hófehér Wiandotte (amerikai kitűnő téli tojók)
Fekete Langsán
Kendermagos Plimut Rocks
Sárga Orpington tyúk; továbbá
Hófehér óriási pekingi kacsa.

TOJÁSOK DARABJA 60 FILLÉR!!

Rázásmentes biztos csomagolás, faladákban ingyenes.

Állami nagy aranyérmek!

Legelső győzelmi díjak, — hazai és külföldi legelső és legnagyobb kitüntetések.

Őszi szállításra fenti állatokon kívül nagytestű angol emdeni libák is előre megrendelhetők. — Darabja 25 korona.

Mindenki muzsikálhat

WAGNER Hangszer-Király

különleges elsőrangú hangszereivel **Budapest, József-körút 15.** Telefon: **József 71.**

Varázshagedű, felszereléssel 6 kor. Csodaréz-trombita, erős rézből 6 kor. Varázsfuvola, ajándékkal 4 kor. Harmonika, tunc részére 10 kor. Óriási beszélőgép kottákkal 40 kor. — Javítási szakmühelyek! A milánói, párisi és londoni kiállításon aranyérem és érdemkereszttel kitüntetve. Fényképes árj ingyen! **Óvás!** Ügyeljünk a „Wagner” nevre és a **15-ös** házszámra. *—9

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

*—20

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és

kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán Budapest, VIII., Szigetvári-utca 16. sz.

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség.

Hajhullás ellen

:: lugmentes hajmosó ::

- - **Pixobin** - -

lugmentes kamillahajmosó

:: oxigénnel ::

- - **Ciwuco** - -

Ára csomagonként 30 fillér.

- - **Fürdőszó** - -

Nemesfenyő, Rózsa, Orgona, Ibolya.

Csalódásig hűen utánozza ezen virágok illatát és ezeket huzamosabb ideig tartja meg, mint az

„Illatszerpárnácskák“

Ára 40 fillér csomagonként.

Ha az Ön helységében nem kaphatók, úgy küldjön helyegekben 30 illetve 40 fillért és portóra 10 fillért és ezért bérmentve kapja ezen valóban megbízható szerek bármelyikét. — Gyógyszertárak, drogériák, fodrászok és egyéb szaküzletek maga rabhatban és ingyenes propagandában részesülnek.

Készíti: **Ciwuco Chemische Industrie Berlin.**

Egyedüli vezérképviselőt:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN

Budapest, VIII. Szigetvári-utca.

Mintaraktár: **SZANITTER TIVADARNÁL** Szabadka, Batthány-u.
TELEFONSZÁM 10: TELEFONSZÁM: 10.**Az Első Szabadkai Géptéglá és Cementáru-gyár R.-T.**

ajánl:

cementlapokat padlóburkolatnak

különbéle szinezetű, egyszerű s di-

szes kivitelben — ugyszintén

falburkolati lapokat

legnagyobb választékban.

Ezenkívül készít

CEMENT CSÖVEKET

csatornázás s vízvezetési célokra

vasbetéttel és anélkül.

10—5

Lépcsőket, lábazati falburkolatokat, párká-

nyokat, ajtó s ablak kereteket, mennyezet

gerendákat, épület s kerítési oszlopokat,

épület-díszítéseket úgy saját mintái, mint

adott rajzok szerint.

Gyors, szakszerű és pontos kiszolgálás!

Jutányos árai

Beálló szűrséglet esetén sziveskedjék ajánlatot kérni!

Mintagyűjteményt kívánságra ingyen küldünk!**LEGNAGYOBB DIVATÁRUÚZLET****DÓDITS ÉS OPANCSÁREV**ZOMBORBAN, PETŐFI-UTCA 3. A NAGYSZERBTEPLOMMAL SZEMBEN.
TELEFONSZÁM: 238. SAJÁT HÁZ. TELEFONSZÁM: 238.Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a legújabb
külföldi ujdonságok megérkeztek, melyek a következők:**Selyemosztály:**

Moaire costüm- és ruháknak

Taffet popillon

Broges Scharmes

Crepp Broges

Crepp de Schin

Crepp-gaze.

Gyapju osztály:

Crepp Broges

Cotlen

Crepp Mül fler és mindenféle Crepon ujdonságok

Fekete és sötétkék színekben felülmulhatatlan választék.

Delain Creponok

Francia delain

Mosó Crepon

Szadák mindenféle színben

Zephir bluzok és férfi ingeknek való

Francia mosó Creponok.

Broges Eponiges kosztümök és ruháknak való.

Angol férfi szövetek óriási választékban.

Schroll-féle schiffonok és köpperek.

Rumburgi vászon és pamut vásznak.

Kanavász és rumburgi zsebkendők.

Külföldi perzsa argamán és azminszter szőnyegek nagyban és méterszámra.**Bom-fan függönyök és csipke függönyök.**

A nagyérdemű közönség szives látogatását kéri

DODITS ÉS OPANCSÁREV.**Mintagyűjteményt kívánságra ingyen küldünk!**

Gyors és pontos kiszolgálás!

A legolcsóbb szabott árai!